

Juha Sipilän puhe Kouvolan puoluekokouksessa 7.9.2019

Hyvä puoluekokousväki,

Puheenvuoroni aihe on kiitos. Iso kiitos, joka kumpuaa syvältä ja vetää välillä sanattomaksi. Kiitos teille kaikille, että olen saanut olla puheenjohtajanne reilun seitsemän vuoden ajan. Kiitos vaimolleni ja koko perheelle – teidän tukenne on ollut kaikki kaikessa. Kiitos kaikille teille, jotka olette tämän seitsemän vuoden aikana toimineet työtoverinani puoluesihteerinä, varapuheenjohtajana, puolueen päättävien elinten aktiivisena jäsenenä, puoluetoimiston työntekijänä, eduskuntaryhmän jäsenenä tai avustajana. Kiitos myös piiritoimistojen väelle ja piirien sekä kuntien luottamushenkilöille.

Mutta ennen kaikkea haluan tältä paikalta nyt kiittää sinua - puolueen rivijäsentä;

- Kiitos sinulle, joka olit torilla jututtamassa ihmisiä, keittämässä kahvia, tekemässä erilaisissa tehtävissä puolueen perustyötä.
- Kiitos sinulle, joka toit rohkeasti eteeni yhteiskunnallisen ongelman ja halusit jutella siitä.
- Kiitos sinulle, joka uskalsit tulla kertomaan omasta elämästäsi ja arjestasi. Avoimesti iloistasi ja suruistasi - läheisen poismenosta, sairaudesta, uupumuksesta tai iloisesta uutisesta, kun perheenjäsen sai töitä tai perheeseen syntyi uusi lapsi tai lapsenlapsi.
- Kiitos, että tulit kannustamaan minua ja kysymään, miten jaksat tämän kaiken keskellä. Kiitos, että kysyit sitä ihmisenä ihmiselle.
- Kiitos, että olen saanut koko tämän seitsemän vuoden ajan kokea oikeasti ja syvällä sydämessä, että minulla on ollut teidän tukenne – vaikeissakin paikoissa.

Ajatuksissa on haikeuttakin. Ei niinkään puheenjohtajan tehtävää kohtaan. Tehtävillä on aina alku ja loppu. Mutta minun tulee ikävä teitä ihmisiä, jotka teette tästä puolueesta elävän, keskustelevan ja aikaansaavan kansanliikkeen. Me olemme yhdessä Keskusta.

Toisaalta on ollut myös suuri kunnia palvella kansanliikettämme hienossa keskustajohtajien ketjussa. Kun katson taaksepäin viime vuosikymmeniä, kylmän sodan jälkeistä aikaa, olen saanut jatkaa Esko Ahon, Anneli Jäätteenmäen, Matti Vanhasen ja Mari Kiviniemen viitoittamalla tiellä. Keskusta on ollut modernin Suomen pitkäaikaisin pääministeripuolue.

Me keskustalaiset olemme usein joutuneet kantamaan suuren vastuun Suomen johtamisesta, usein myös vaikeuksien keskellä. Tämä vastuullinen koko Suomesta huolehtiva Keskusta on saanut useissa vaaleissa kansalta vahvimman valtakirjan. Ja niin saa myös tulevaisuudessa, jos te päätätte tällä tiellä pysyä. Isänmaan etu on pitkällä tähtäimellä myös Keskustan etu.

Keskusta on aina ollut maltillinen, uudistushakuinen, keskittien puolue. Olemme olleet vaikuttamassa suuriin, Suomelle suuntaa antaviin ratkaisuihin.

Niin Suomen itsenäistymisessä kuin tasavaltakysymyksessä, sovinnon ja eheyden rakentamisessa repivän sisällissodan jälkeen, sittemmin 1990- ja 2000-luvuilla Suomen liittymisessä Euroopan unioniin ja siinä, kuinka pärjäämme alati globalisoituvassa maailmassa panostamalla koulutukseen ja tutkimukseen sekä uudistamalla työmarkkinoita.

Tästä eturintamassa ja etunojassa olemisesta on myös maksettu hintaa. Mutta jo Santeri Alkio vetosi aikanaan, että ”pitäkää käsissänne edistyksen lippu”. ”Edistys on kaikkien kansojen ja kansanluokkien varma tulevaisuudentie.” Edistyksen täytyy joskus kulkea ”raunioiden läpi, vanhaa murskaton ja sulattaen. Mutta kun se on tapahtunut, nousevat uudet tekijät ja luovat uutta – sulaneiden lumiukkojen sijalle kenties kukkatarhoja.”

Uskon, että me kaikki tässä salissa jaamme Santeri Alkion perinnön ja olemme valmiita kantamaan jatkossakin edistyksen lippua käsissämme. Keskustan menestys luodaan uutta luomalla, ei vain jakamalla saavutettua.

Hyvät aatesiskot ja -veljet,

Erityisen kiitollinen olen teille siitä, että teimme huikean yhteisen reissun Suomen suurimmaksi puolueeksi ja Suomi saatiin käsittämättömän hyvään kuntoon neljässä vuodessa. Se oli meidän kaikkien yhteinen tehtävä. Teimme yhdessä ohjelman, Suomen selviytymissuunnitelman, joka hyväksyttiin yhdessä Turun puoluekokouksessa. Me myös toteutimme sen lähes piirulleen kuten lupasimme.

Sitä ennen olimme tehneet huolellisen valmistelun, laadimme ohjelman yksinkertaistuksen kakkaran muotoon, toteutimme yhdessä yhdeksänkohtaisen puolueen uudistusohjelman, jonka seurauksena mm. taloutemme on nyt kunnossa, olemme velaton puolue. Teimme yhdessä innolla töitä, innostus tarttui ja puolueeseen tuli paljon uusia toimijoita.

Lupasimme yhdessä laittaa Suomen kuntoon ja saimme siihen niin omalta kentältämme, kuin vuoden 2015 vaaleista vahvan valtakirjan. Se oli valtakirja laittaa Suomi kuntoon. Suomi oli silloin Kreikan tiellä, velkaantui melkein miljoona euroa tunnissa ja työttömiä oli tullut neljässä vuodessa 100 000 lisää. Teimme kiperätkin asiat mahdollisimman oikeudenmukaisella tavalla. Helppoja ratkaisuja ei ollut. Tämän kesän 2019 ja vuoden 2015 kesän taloudellinen tilanne ja yhteiskunnallinen ilmapiiri ovat täysin erilaiset.

Merkittävistä julkisen talouden leikkauksista huolimatta heikoimpia ei unohdettu, vähimmäisetuuksia korotettiin ja erityisesti pienituloisten verotusta kevennettiin koko vaalikauden ajan, joka ikinen kerta, kun se suinkin oli mahdollista.

Tilastoja voi tänään lukea hyvillä mielin: pitkäaikaistyöttömyys puolittui, nuorisotyöttömyys ja nuorten syrjäytyminen väheni, eriarvoisuus, köyhyys, tai tuloerot eivät kasvaneet.

Teimme kaikkemme, että talouskasvu ja työpaikat syntyisivät tasaisesti kaikkialle Suomeen. Suomeen syntyi viime vaalikauden aikana 140 000 uutta työpaikkaa, joista 115 000 pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Yrityksiä on Suomessa tällä hetkellä enemmän kuin pitkään aikaan. Taseesta tehtiin investointeja kymmeneen kärkihankkeisiin ja muun muassa teiden parantamiseen kaikkialla Suomessa. Varmasti riittämätöntä, mutta vaikea ajatella, että juuri enempää olisi voitu tehdä.

Tällä linjalla pitäisi nyt jatkaa. Valtion omaisuutta ei pidä myydä syömävelaksi, vaan käyttää rahat investointeihin, jotka luovat osaamista, mahdollistavat uusia investointeja, lisäävät työtä ja tekevät yrittämisen entistä kiinnostavammaksi.

Jos joku tänään luulee, että Suomi voi pärjätä tekemällä neljän päivän työviikkoa tai kuuden tunnin työpäivää, niin vikaan menee. Suomi pärjää maailmantaloudessa vain osaamisellaan, luovuudella ja ahkeruudella.

Hyvät keskustalaiset,

Kaiken tuon jälkeen kuitenkin hävisimme vaalit – ja selvästi. Puolue ansaitsee nyt uuden johtajan. Mielikuvien maailmassa ja identiteettipolitiikan puristuksessa uuden alun hakeminen ei ole yksinkertaista. Silti rohkenen suositella, että Keskusta pohjaa politiikkansa aina vahvasti faktoihin, tosiasioihin, toivon ja uskon luomiseen sekä yhteistyön rakentamiseen. Meidät pitää jatkossakin tuntea vastuullisesta ympäristöpolitiikasta, suomalaisen ruuan, koko Suomen sekä perheiden puolustamisesta. Meidän vain pitää olla vahvempia ja yhtenäisempiä ampumaan alas totuutta vierastavat mielikuvat. Näin on erityisesti siksi, että mielikuvia viljelevät usein myös vastuullisiksi ja demokraattisiksi voimiksi itseään kutsuvat toimijat.

Meidän on paljastettava populismi, koskee se sitten maahanmuutto-, työllisyys- tai ilmastopolitiikkaa. Keskusta on ollut moderni, uudistushakuinen puolue. Historiallinen tehtävämme on puolustaa demokratiaa ja parlamentarismia.

Luottamus palaa, kun pohjaamme politiikkaamme tosiasioihin ja esitämme toteuttamiskelpoisia ja vaikuttavia visioita yhteiskunnan kehittämiseksi. Näissäkin asioissa edistyksen lippu on pidettävä omassa käsissämme.

Otan pari esimerkkiä, työllisyys- ja ilmastopolitiikan. Millaisia toimia tarvitaan hallituksen työllisyys- tai ilmastotavoitteen saavuttamiseksi?

Tätä ohjelmaa saa kutsua vaikka Sipilän listaksi:

1. Pidetään huolta kustannuskilpailukyvästä. Nyt ei saisi murentaa sitä kilpailukykyä, mikä vaivalla yhteisesti sopien rakennettiin.
2. Paikallista sopimista vahvistetaan. Määritellään lainsäädännössä tilanteet, joissa työnantaja ja työntekijä voivat sopia paikallisesti työehdoista – erityisesti työaikojen joustosta. Vastaavasti vahvistetaan työntekijöiden kykyä neuvotella ja sopia ratkaisuihin, joilla työpaikat voidaan turvata.
3. Tehdään uusi sopimus yhteiskunnan ja vahvempaa perusturvaa tarvitsevien ihmisten välillä Saksan malliin. Vastaanottaessaan paremman korotetun perusturvan työntekijä sitoutuu ottamaan työtä ja koulutusta vastaan myös oman aikaisemman ammattinsa ja asuinpiirinsä ulkopuolelta.
4. Osatyökykyisten työllistymistä helpotetaan. Luodaan tukijärjestelmä, jossa osatyökykyinen saa räätälöidyn tuen työpaikkaan yhdessä työnantajan, kunnan sosiaalitoimen ja ELY-keskuksen kanssa. Kolmas sektori voisi perustaa osatyökykyisten työllistämiseen erikoistuneita työnvälityspalveluja. Tavoitteena pitää olla, että jo vuonna 2020 tuhannet ja taas tuhannet työmarkkinoiden ulkopuolelle jäävät pääsevät näin aktiivisen elämän piiriin.
5. Poistetaan asteittain EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevan työvoiman tarveharkinta. Pyritään ohjaamaan ulkomaista työvoimaa myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle maakuntiin, joissa on nyt huutava työvoimapula.
6. Tuottavuutta parannetaan panostamalla tutkimukseen, tuotekehitykseen ja osaamiseen sekä puretaan investointien esteitä.

En epäile, etteikö hallitus saavuta työllisyystavoitettaan, mutta edellä olevan tyyppistä listaa se vaatii. Punamultahallituksen ohjelma antaa hyvät eväät työllisyyden nostamiselle – nyt on näytön paikka. Työllisyys on parasta varautumista maailmantaloudessa mahdollisesti vaanivien riskien varalle. Ja toisaalta mitä nopeammin työllisyysaste jatkaa nousuaan, sitä paremmat mahdollisuudet meillä on investoida lisää perusturvaan ja koulutukseen.

Älkäämme kuitenkaan sortuko taloudessa helppoihin ratkaisuihin. Ne lämmittävät kuin pissa housuissa pakkasella, vain hetken. Kakun jakaminen on todella helppoa, kaikki poliitikot osaavat sen. Mitä etelämmäksi Euroopassakin mennään, sitä taitavammaksi ihmiset tässä asiassa muuttuvat. Kakun kasvattaminen ja jaettavan synnyttäminen tapahtuu terveesti vain kahdella toimella: työllisyyden sekä osaamisen kasvattamisella ja rohkealla uudistamisella. Nämä eivät tapahdu itsestään, eivätkä ilman suurta vastustusta.

Välillä vaikuttaa siltä, että joidenkin linja on tehdä helpot ratkaisut alussa. Tätä on ennen kaikkea rajua julkisten menojen kasvattaminen. Jakovaraa ei saisi käyttää alussa, vaan vasta sitten kun on merkkejä kakun kasvattamisen onnistumisesta. Hallitusohjelma on hyvä, mutta nyt Keskustan on oltava tarkkana, älkäämme olko löperöitä.

Toinen hallituksen kärkitavoitteista liittyy ilmastopoliitikkaan. Ilmasto-ohjelman ytimen voi tiivistää kolmeen päätoimeen:

1. päästöjen vähentämiseen
2. hiilinielujen kasvattamiseen
3. uuden teknologian hyödyntämiseen hiilen kaappauksessa

Metsistä ja maataloudesta on puhuttu tässä yhteydessä paljon. Itse näen ne avainroolissa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, en uhkana. Metsien istuttaminen ja kasvattaminen sekä nurmiviljely ovat ylisukupolvista, kestävä työtä tiloilla. Metsien ja peltujen hiilensidonta ovat suuria mahdollisuuksia suomalaiselle osaamiselle. Tartutaan siihen!

Visiointia ja tavoitteita tarvitaan, mutta entistä enemmän tarvitaan myös konkreettisia tekoja, jotka ovat ihmisten arjessa helppoja ja halpoja. Ilmastonmuutos on ratkaistavissa, mutta vain yhteisillä, globaaleilla systeemitasen muutoksilla. Tarvitsemme hiilipörssin, mistä saastuttajat maksavat hiilinielun rakentajille – kuten viljelijöille. Ja nyt pitää satsata tutkimukseen, joka tekee savupiipusta tulevasta hiilidioksidista uusia arvokkaita tuotteita. Punamultahallituksella on hyvät lähtökohdat toteuttaa myös tarvittavat ilmastotoimet oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti.

Paitsi ilmastonmuutos, myös syntyvyyden väheneminen ja väestörakenne, tekoäly ja digitalisaatio, kaupungistuminen, turvattomuuden lisääntyminen, maailmanpolitiikan muutokset sekä globaalit ympäristöongelmat ovat uusia suuria haasteitamme. Keskustalla täytyy olla rohkeat ratkaisut näihin kysymyksiin. Olkaa rohkeita ja näkyviä toimijoita Euroopassa ja EU:ssa, näkykää ja kuulukaa ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Se on myös velvollisuutemme. Keskustalla on ollut aina vakaa ja keskeinen rooli ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.

Hyvät puheenjohtajaehdokkaat,

Tiedän, että te olette saaneet koko kierroksen aikana valtavasti evästystä siitä, miten Keskustaa pitää tulevaisuudessa johtaa.

Tiedän, että tämä on välillä yksinäistäkin hommaa. Päätöksiä pitää tehdä, vaikka emme ole niistä aina yksimielisiä. Palautetta tulee, välillä täysin ristikkäistä. Jos olisin tiennyt kaiken, mitä tiedän nyt – jotain tekisin toisinkin, mutta se on selvää, että päivääkään en vaihtaisi pois.

Vaikea on teitä opastaa, siksi annankin vain yhden neuvon: Älkää unohtako vahvaa asiatyötä ja osaamista sekä kuuntelemisen merkitystä. Meidät tunnetaan asioiden vahvoina ja syvällisenä osaajana. Asioihin pitää paneutua yhdessä, keskustella, vääntää erilaisia vaihtoehtoja ja valita yhdessä edettävä tie. Se vaatii paljon puheenjohtajaltakin, lukemista matkoilla ja yön pimeinä tunteina, kokouksia, palavereita. Uusi puheenjohtaja ei sitä yksin pysty tekemään, vaan siihen tarvitaan meitä kaikkia.

Tein hallitusneuvotteluiden aikana kaikille hallituspuolueiden puheenjohtajille Kesärannan vaahterasta puheenjohtajan nuijat. Kun mietin, mitä Keskustan puheenjohtaja tarvitsee tämän liikkeen johtamiseen. Siinä ei kuulu puunuija kestä. Tarvitaan metallia.

Niinpä hieroin sinulle, tuleva puheenjohtajamme, alumiinisen työkalun. Tämä kestää kansanliikkeen johdon käsittelyä seuraavat 100 vuotta. Takuu on voimassa vuoteen 2120 saakka.

Hyvät ystävät,

Kohta käänän eteeni tämän puheen viimeisen sivun. Tämä on viimeinen puheeni Keskustan puheenjohtajana. Kuten olette edellä kuulleet, puhe on ollut tyyliäni. Toivottavasti paljon asiaa, jonkin verran visioitakin.

Asioiden edessä olen ollut liian usein kärsimätön. Sen vuoksi kai minuun on liitetty myös sanonta ”pitäkää tunkkinne”. Sallitte, että jalostan hiukan teekkarihengessä tuota vertausta.

Ajattelen, että Keskustan nokka pitää nostaa nyt vaihe vaiheelta. Ei hätäillen vaan kunnon painalluksilla. Jalkojakin tarvitaan. Painallusten uskon olevan poliittisia visioita, ohjelmia koko Suomen kehittämiseksi.

Tätä Keskustan nokan nostamista varten olen puheenjohtajan nuijan lisäksi rakentanut teille uuden kunnon tunkin. Tunkki on symbolinen – hydraulikkaöljy on poistettu, tilalla on vettä. Olkoon se kasvun lähde Keskustalle ja näille minun kukilleni uudelle puheenjohtajalle. Joka kerta kun gallupit värähtävät ylöspäin, muista että taas tarvitaan uusi tunkin painallus. Painallus, joka johtaa siihen, että yhä useampi suomalainen luottaa Keskustaan ja sen kykyyn uudistaa Suomea paremmaksi paikaksi kasvaa, opiskella, tehdä työtä ja yrittää.

Sinä uusi puheenjohtaja muista olen joka päivä lähelläsi, sinua puheenjohtajana ja joukkuettasi tukemassa. Voit luottaa tukeeni, täysin.

Rakkaat ystävät,

En siis malttanut olla puhumatta myös asiaa. Mutta tämä puhe oli ennen kaikkea kiitospuhe.

Jätin alun kiitoslistassa mainitsematta erään henkilön, jonka haluan tässä lopuksi nostaa esille. Tällainen henkilö oli jokaisessa tilaisuudessa, jokaisella torilla, missä ikinä liikuinkin näiden seitsemän vuoden aikana.

Kiitos siis sinulle, joka jaksoit torin laidalla odottaa aktiivisempien jututtajien jälkeen kohtaamistamme. Tulit luokseni ja kerroit paikkakunnan pienestä ihmisten joukosta, joka rukoilee jatkuvasti työni puolesta. Toit

kohtamisiin lämmön ja rauhan. Sait kiireenkin keskellä tuntemaan, että on ihmisiä, jotka välittävät. Sinä ja te teette tärkeää työtä, jatka sitä. Poliitiikkaan kuuluu kriittinen arviointi ja kovakin keskustelu. Mutta poliittiset johtajat – kuten me kaikki -tarvitsevat myös tukea, esirukoilijoita. Nämä rukoukset ovat auttaneet minua joka päivä eteenpäin. Siirryn nyt seuraavaksi sinne torin laidalle seuraksesi. Siitä olen varma, että keskustalaisuus ei lähde meistä kummastakaan – ikinä.

Niin moni teistä on ajatellut minua. Tulen ajattelemaan teitä ja parastanne, aina. Kiitos vielä teille jokaiselle, että olen saanut toimia puheenjohtajananne.

Näillä sanoilla ylimääräinen puoluekokous on avattu.